

Kommuneplan for Rakkestad kommune 2022 – 2034

Samfunnsdel

Saksnr. 21/1600

Journalnr. 2157/22

Arkiv L13

Dato: 27.01.2022

Vedtatt i kommunestyret den 27.01.2022, sak 5/22.

Innholdsfortegnelse

Ordføreres forord	3
Planarbeid og visjon	4
Mangfold og samhold	5
Planarbeidet – føringer	7
Planarbeidet – medvirkning	9
Rakkestad kommune – muligheter og utfordringer	11
Prioriteringer	13
Bærekraftige Rakkestad.....	16
Attraktive Rakkestad	19
Ung i Rakkestad.....	22
Rakkestad i 2034	24
Klima- og arealstrategi	25

Ordføreres forord

Denne Kommuneplanen inneholder noe av det viktigste for alle som bor i kommunen vår. Kommuneplanen er vårt felles styringsverktøy. Den er laget av fagavdelingene i kommunen, politikerne og ikke minst: Innbyggerne våre.

For først gang i historien inviterte vi hele bygda med på å lage en Kommuneplan for alle. «Vårt Rakkestad» var en stor idédugnad der innbyggere i alle aldre viste engasjement og kom med nyttige innspill til hvordan vi skal utvikle kommunen vår de neste årene. Dette engasjementet preger denne Kommuneplanen. Jeg håper innbyggernes avtrykk også vil prege det politiske arbeidet i tiden fremover.

Rakkestad er for de aller fleste et trygt og godt sted å leve. Vi skal strekke oss etter å bli enda bedre. Vi skal møte muligheter og utfordringer med gode løsninger. Vi skal være offensive og innovative. I fellesskap skal alle gode krefter dra Rakkestad-samfunnet i en retning vi er komfortable med.

Fremtiden byr på utfordringer vi ikke kjenner rekkevidden av. Samfunnet endrer seg. Vi kan ikke lage planverk som svarer opp alle endringer og forventninger i lokalsamfunnet vårt. Men et godt planverk gir et solid grunnlag for å ta gode valg. Kommuneplanens samfunnsdel er det viktigste styringsverktøyet for politikere i Rakkestad kommune. Planen er et strategisk og overordnet styringsdokument for en helhetlig planlegging og utvikling av Rakkestad-samfunnet. Den skal være førende for kommuneplanens arealdel, alt av annet planverk og virksomhetsstyring i kommunen.

Hovedtrekkene i Kommuneplanen er at Rakkestad skal være en attraktiv, grønn, smart, innovativ, mangfoldig og bærekraftig kommune, som er trygg og inkluderende. Jeg håper vår visjon, sammen med målene i samfunnsplanen, skal bidra til å skape optimisme, stolthet, inkludering og fremtidstro. Sammen skal vi alle jobbe for at Rakkestad skal være et godt sted å bo, leve og arbeide.

Jeg vil takke alle involverte for engasjementet og deltakelsen i arbeidet med Kommuneplanens samfunnsdel. Vi gleder oss til å ta fatt på det viktige arbeidet med å utvikle kommunen i tråd med våre felles mål.

Planarbeid og visjon

Rakkestad kommune har siden forrige rullering av kommuneplanen medvirket i et nasjonalt kommunereformprosjekt. Konklusjonen ble at kommunen skulle fortsette som en egen kommune.

Regional tilhørighet og samarbeid er utredet i to omganger.

Rakkestad kommune utgjør nå Indre Østfold interkommunale politiske råd sammen med Indre Østfold, Skiptvet og Marker kommuner.

Disse beslutningene setter en ramme for den nye kommuneplanen.

Ny kommuneplan er en retningsplan både for Rakkestad kommune og Rakkestadsamfunnet. Den har som et hovedformål å lede kommunen og lokalsamfunnet inn i framtiden som en bærekraftig og selvstendig kommune.

For kommuner av Rakkestad kommunes beliggenhet og størrelse er dette - med de rammebetingelser som gjelder - ikke gitt.

Ny kommuneplan definerer problemstillinger og utfordringer for kommunen og lokalsamfunnet i 2021. Den peker på muligheter og utviklingsretninger fram mot 2034.

Områder som bør vies særskilt fokus og prioriteres spesielt i planhorisonten er sentrale i planen. Det innebærer ikke at andre problemstillinger og tiltak utelukkes. De får likevel en noe mindre framtreddende plass.

Forebyggenhet, tidlig innsats, helsefremmende aktivitet og folkehelse – for barn og unge og eldre omsorgstrengende – er avgjørende for Rakkestadsamfunnets bærekraft. Fra planstrategi, til planprogram og kommuneplan er barn og unges situasjon og utvikling gjort til et hovedfokus og en hovedprioritet.

En kommuneplan definerer en generell strategi og retning for hvordan kommunen skal gripe an dagens og framtidens utfordringer. Den omfatter to deler. Samfunnsdelen og arealdelen. Underordnet planverk – områdeplaner/sektoerplaner, økonomiplan og budsjetter – skal blant annet følge opp samfunnsdelen av kommuneplanen.

Mangfold og samhold

I et overordnet plantiltak er det naturlig å ta utgangspunkt i kommunens visjon. Den var i forrige planperiode **mangfold og samhold**.

Begrepet «mangfold» henspiller på et rikt kultursamfunn. Et variert foreningsliv, kulturelt og befolkningsmessig mangfold og sammensatt næringsliv fra landbruk til tradisjonell industriproduksjon. I de siste årene har mer moderne næringsvirksomhet utviklet seg og tatt en større plass. Det er et variert landskap med store skogsområder, kulturlandskap og landbruksarealer. Rakkestad sentrum har blitt mer urbant. Det er omsluttet av landlige boområder. Innbyggerne har varierte fritids-, trivsels- og opplevelsesmuligheter. Fra fart og spenning på Rudskogen, til rekreasjonsmuligheter i Fjella.

Selv om «mangfold» i de fleste sammenhenger er et positivt begrep, kan det også oppfattes som sprikende og med mange retninger. På den annen side representerer begrepet «samhold» en udelt positiv og samlende retning for «mangfold».

For Rakkestad kommune er «samhold» overordnet begrepene «trivsel», «trygghet» og «nærhet» – tre begreper som i ulik sammensetning har gått igjen i alle visjonsbegreper for Rakkestad kommune.

Inn i fremtiden, mener vi at visjonen står seg godt og vil være mulig å styre etter i neste planperiode.

Bærekraft går som en rød tråd gjennom hele planen. Det uttrykker et balansepunkt mellom økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn. FN 17 har avgjørende påvirkning på planproduktet. Kommunal planlegging skal bygge på de 17 bærekraftsmål som FN har definert.

Bærekraftmålene er fastsatt globalt. De må likevel konkretiseres og realiseres lokalt, regionalt og nasjonalt.

Kilde: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Planarbeidet – føringer

En kommuneplan er det overordnede styringsinstrumentet for å realisere kommunale og andre lokale mål. Kommunen er ikke en isolert enhet. Den må definere og operasjonalisere sin utviklingsretning innen regionale og nasjonale planretningslinjer og planføringer, og regionalt og nasjonalt planverk m.m. på forskjellige nivåer.

Siden forrige kommuneplan ble fastsatt, har en regionreform blitt gjennomført. Østfold fylke er nå en del av Viken fylke. Gjeldende fylkesplan er fortsatt «Østfold mot 2050»

Fylkesplan for Østfold ble vedtatt i august 2018 og legger vekt på ulike regionale strategier som gir retninger for kommuneplanen.

Denne fylkesplanen er vår regions øverste strategiske plan. Planen gir føringer for hele østfoldsamfunnet.

Fylkesplanen er delt inn i to deler: Samfunnsdelen og arealstrategien.

Samfunnsdelen har som mål å sikre en bærekraftig utvikling i Østfold. Satsingsområdene er:

Klima og miljø,
Verdiskaping og kompetanse,
Levekår og folkehelse,

Arealstrategien er et verktøy for en bærekraftig utvikling i fylket. Den tar opp hvordan arealer skal utnyttes på en god måte. Det omfatter både å legge til rette for levende bygder og lage kompakte og attraktive byer og tettsteder.

Rakkestad kommune skal forholde seg til retninger som ligger i fylkesplanen. Det omfatter spesielt samfunnsdel, regionale strategier og arealstrategi med retningslinjer, regionale planbestemmelser og plankart. Rakkestad kommune må tilpasses disse rammene til de lokale forholdene.

Viken fylkeskommune har etter reformen vedtatt regional planstrategi – «Veien til et bærekraftig Viken». Den er også en rettesnor i det lokale planarbeidet.

Hver regjering fastsetter nasjonalt forventninger og premisser for kommunal og regional planlegging.

Både sentralt og på fylkesnivå er det således utformet et bredt materiale – stortingsmeldinger, retningslinjer og føringer og annet – som er rammegivende for kommuneplanprosesser og kommuneplaner.

Det gjelder for eksempel stortingsmeldingen «Leve hele livet», «Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging» og «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv».

Rakkestad kommune har lagt til grunn og tilpasset de systemer og reguleringer som nevnt i dette kapittel i sin nye kommuneplan.

Planarbeidet – medvirkning

En ny kommuneplan er i stor grad en øvelse i samhandling mellom det politiske miljø, interessegrupper, innbyggere og hele lokalsamfunnet.

Planprosessen har hatt en ambisjon om å engasjere bredt og skape et eierskap til planen spesielt politisk og blant kommunens innbyggere.

For å få en aktiv medvirkningsprosess var det lagt opp til workshoper og møter.

Å arbeide fram en kommuneplan midt i en pågående pandemi er svært utfordrende. Tradisjonelle metoder som workshoper, folkemøter og lignende lar seg ikke gjøre innenfor de gjeldende smittevernregler. Pandemien resulterte i at administrasjonen måtte tenke alternative måter å gjennomføre en aktiv medvirkningsprosess på.

Den politiske medvirkningen har funnet sted i møter. Digitale og klassiske fysiske møter. Styringsgruppe, råd og utvalg (spesielt velferdsutvalget og teknikkutvalget) og kommunestyret. Det omfatter workshoper og møter i flere omganger.

I innbyggerinvolveringen og innbyggerdialogen inviterte kommunen til deltakelse gjennom tiltaket «Vårt Rakkestad».

Det ble levert over 1 500 innspill i denne prosessen. Antallet unike (enkeltvise) besvarelser var på ca. 500.

En enkel analyse av det samlede materialet, indikerer at opp mot 1 000 innbyggere har involvert seg i innbyggermedvirkningen.

Det er uttrykk for en svært høy deltakelse for dette kommuneplanprosjektet og i plantiltak i sin alminnelighet. Som sådan er plattformen for en videre planlegging spennende og god.

«Vårt Rakkestad» engasjerte innbyggerne via SMS, på kommunens nettsider, Facebook, lokalavisen og bannere plassert på sentrale steder i kommunen. Vaksinesenteret, og andre sentrale plasser som butikker, legekontorer og lignende. Lag og foreninger er direkte kontaktet. I «Vårt Rakkestad» var det åpnet for tilbakemeldinger på alle plattformer.

Rakkestad kommune utarbeidet et skjema som hovedvekten av innspill fra innbyggerne har blitt sendt inn på. Det er også benyttet av skolene for innspill fra elever. Innbyggerinvolveringen bygger på visjonen vår. Den beskriver et fellesskap hvor alle har både rett og plikt til å bidra.

I den samlede oversikten er alle innspill som er kommet via skjema på kommunens nettsider, presentert som innspill, uavhengig om de stammer fra privatpersoner, grupper, foreninger eller organisasjoner. De er ikke sortert på kjønn, alder eller andre kategorier. Det er gjort for å gi innbyggerne like vilkår i involveringen og den videre bruken av innbyggernes innspill.

Planprogrammet definerer en involvering spesielt mot skole. Denne øvelsen ble vanskelig å sette ut i livet som forutsatt på grunn av smittevern og annen bekjempelse av Covid 19 viruset. Involveringen det er tale om er derfor ivaretatt gjennom «Vårt Rakkestad» og at det er gjort en kopling av skole mot «Mitt lokalsamfunn – undervisning». Rapporten fra «Vårt Rakkestad» dokumenterer barn og unges aktive og gode involvering i planprosessen.

Svarene som foreligger fra «Vårt Rakkestad» bekrefter at barn og unge har aktivt medvirket i prosessen.

Fire områder er gjennomgående i materialet fra «Vårt Rakkestad» - Rakkestad sentrum, boligbygging, næringsliv og stedsutvikling.

Rakkestad kommune – muligheter og utfordringer

Rakkestad kommune ligger geografisk midt i gamle Østfold fylke, den er plassert mellom større bykommuner. Med de muligheter og utfordringer det medfører, står kommunen fram først og fremst som et landbruks- og industrisamfunn.

Kommunen har 8 255 innbyggere pr. 30.6.2021. Det er en økning på 654 mennesker – 8,6 prosent – fra forrige kommuneplanperiode.

Folketallet vokste med i gjennomsnitt 0,78 prosent pr. år fra 2010 – 2021. Det er en bærekraftig og historisk sett god befolkningsutvikling.

I likhet med i resten av landet, går gjennomsnittsalderen i kommunen opp. Rakkestad kommune ligger noe foran aldersbølgen nasjonalt. Forskjellen er likevel ikke stor. Befolkningen har en relativt bra aldersmessig balanse.

Bo- og næringsstrukturen er avgjørende for demografi og levekår i lokalsamfunnet. Utdanningsnivå, deltakelse i arbeidslivet versus uføregrad, helse m.m. Samtidig er Rakkestad kommune i dag en både homogen og enhetlig kommune. Innbyggerne oppfatter den som en naturlig enhet. Det samme gjør omgivelsene. Enten det er omkringliggende kommuner, fylkeskommunen eller statlige organer.

Ressurser vil i planverk og enkelttiltak prioriteres slik at befolkning og lokalsamfunn over tid opplever forbedringer og framskritt. Det er et mål ved utgangen av planperioden å være enda bedre posisjonert i forhold til sine velferds- og samfunnsoppgaver enn i 2021.

Rakkestad kommune har i de siste ti årene hatt en bærekraftig og relativt robust kommuneøkonomi. I overgangen mellom forrige og ny kommuneplanperiode er det en økonomisk ubalanse. Målsettingen er å reetablere økonomisk likevekt og soliditet i 2022 og 2023. Det er et viktig premiss for å oppnå den ønskede samfunnsutviklingen fram til 2034.

Klima og miljø er vår tids største utfordringer. Lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt. I planperioden vil Rakkestad kommune følge opp nasjonale og internasjonale klima- og miljømålsettinger og med det yte sitt bidrag til at «1,5 graders målet» for global oppvarming blir oppfylt.

Rakkestad kommune lider av et mangelfullt og til tider fraværende kollektivtilbud. Tog til/fra Oslo morgen og ettermiddag og et lite funksjonelt busstilbud til/fra Sarpsborg og Indre Østfold på ukedagene. I helgene er disse tilbudene fraværende. Det er hemmende på samfunnsutviklingen og det er klima- og miljømessig svært problematisk. Staten bør prioritere togtilbud også utenfor hovednettets og fylkeskommunen må bruke større ressurser på bussrutene utenfor byområdene.

Prioriteringer

Samfunnsdelen av kommuneplanen er et planverk som skal styre kommunen i ønsket retning basert på statlige retningslinjer og føringer og status og prioriteringer i kommunen.

Kommuneplanprosessen viser at vi er gode på mye, men setter også lys på områder vi kan bli klart bedre på.

For at Rakkestad som selvstendig kommune skal ha framgang og vekst, er det viktig at våre mål og strategier knytter seg til en langsiktig og bærekraftig utvikling.

Innspill peker overordnet på temaene bærekraft og attraktivitet. Kommunen bør spesielt fokusere på dette framover.

Samfunnsdelen av kommuneplanen prioriterer oppvekst, bærekraft og bosetting balansert foran helse- og omsorgsutfordringer og helse- og omsorgsoppgaver.

Målsettingen er å utvikle en kommune og et lokalsamfunn innen bærekrafts- og robusthetsprinsippene lagt fram av FN.

Barn og unges vilkår og utvikling i bred målestokk er helt avgjørende for at Rakkestad kommune og Rakkestadsamfunnet skal lykkes med disse ambisjonene.

I dette perspektivet er kommuneplanens samfunnsdel bygd opp rundt fokusområdene:

«Bærekraftige Rakkestad»

«Attraktive Rakkestad»

«Ung i Rakkestad»

Fokusområdene binder de tre dimensjonene i bærekraftbegrepet – miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft – sammen.

Under hvert hovedmål er det fastsatt delmål (slik vil vi ha det) og strategier (slik gjør vi det).

Strategier og mål er lagt på et retningsgivende og overordnet nivå.

På denne måten gjøres planen mer robust over tid. Den fungerer som en paraply for detaljering ut til det underordnede planverket. Planen åpner for og legger til grunn utstrakt samarbeid så vel innad i kommunen som ut til næringslivet og det frivillige arbeidet. Det er nøkkelen til å lykkes.

Bærekraftige Rakkestad

For Rakkestad kommune handler bærekraft om å tenke og handle for framtiden – en helhetlig og langsiktig planlegging. Bærekraft er et sammensatt begrep. Det omfatter både økonomi, ressurser, folkehelse, klima og miljø.

Rakkestad kommune og Rakkestadsamfunnet må – av bærekraft- og langsiktighetshensyn - ha en fornuftig forvaltning av sine ressurser og inntekter.

For å ivareta de framtidige generasjonene – samtidig som ressursbruken ikke skal true velferden til innbyggerne – er dette prinsippet sentralt i all samfunnsplanlegging.

Bærekraft innenfor rammene av FN 17 og sammenhengen mellom sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft er en forutsetning for å skape en robust kommune.

Den såkalte «Bløtkakemodellen for bærekraft» anvendes som en indikator for å beskrive bærekraft. Plattformen er «klima og miljø». Den må være på plass for at helheten skal fungere.

Rakkestad kommunes mål, strategier og tiltak må leses og forstås i denne kontekst.

Slik vil vi ha det

Slik gjør vi det

Rakkestad er en klima- og miljøvennlig kommune

- Gjennomføre tiltak som reduserer klimagassutslippene.
- Samarbeide med landbruksaktørene om å redusere utslippene samtidig som vi fanger karbon, bedrer jordhelsen og øker matproduksjonen.
- Gjenbruk før nyanskaffelser og nybygg.
- Klimabudsjett som en del av kommunens styringsverktøy.
- Gjøre det attraktivt å velge klimavennlige transportmidler.
- Utvide infrastruktur for lading av el-transportmidler.
- Stimulere og veilede næringslivet og kommunale enheter til miljøsertifisering.
- Næringslivet som en viktig samarbeidspartner.
- Sikre bærekraftig naturressursforvaltning.
- Stimulere til myk mobilitet – gange og sykling.
- Tilfredsstillende avløpshåndtering.
- Jobbe aktivt for en bærekraftig bruk og forvaltning av våre vann og vassdrag.

Rakkestad kommune har en bærekraftig økonomi

- Et hovedfokus på en sunn økonomi med langsiktig bærekraft og økonomisk handlingsrom.
- Befolkningsutvikling og demografi er basis for kommunale tjenestetilbud.
- Levende planverk bygget på kommunens organisering og ressurser.
- Samarbeid for økt kompetanse- og god ressursbruk.

I Rakkestad kommune er innbyggerne trygge og aktive, og lever i gode og helsefremmende omgivelser

- Tidlig innsats, forebyggende og helsefremmende tiltak framfor rehabiliterende og behandlende virksomhet.
- Støtte opp om frivilligheten som arena for mestring og sosialisering.
- Stimulere til et variert og rikt næringsliv.
- Gode nærmiljøer og lokalsamfunn som fremmer folkehelse.
- Brukervennlige digitale løsninger.
- Mulighet for primært å bo i eget hjem så lenge som mulig. Tilbud om tilrettelagt botilbud, sykehjemsplasser og forsterkede tilbud for de som trenger dette.
- God kapasitet og kvalitet på drikkevann.
- Oversikt over og beredskap for klimaforårsakede hendelser.

Attraktive Rakkestad

Rakkestad kommune målsetter seg å være ettertraktet og attraktiv som bosted for nye innbyggere og næringsetableringer.

Både kommunen og lokalsamfunnet bør forsterke og bygge videre på det innbyggere og andre er fornøyde med. Rakkestad kommune er den største arbeidsgiveren. Den har et bredt sett av oppgaver, og etterspør jevnt og trutt kompetansesarbeidskraft. Det er viktig at kommunen gir sine bidrag til samfunnsutviklingen som beskrevet.

Samtidig gjør mangler eller utvikling at det i en plansammenheng må tenkes videre.

Innbyggerinvolveringen underbygger dette.

Stedsutvikling pekes på som et hovedtiltak supplert av eller sammen med befolkningsvekst, boligbygging, fortetting av sentrumsområder og næringsutvikling.

Et element ved fortetting, er at de historiske aspekter ved stedet også skal ivaretas.

Sammenfattet ønsker innbyggerne et lokalsamfunn som de trives i, er stolte av og som er i framgang og vekst.

Attraktivitet er avgjørende for tilflytting og befolkningsvekst. Kommuneplanen bør med hensyn til langsiktighet og tiltak være målrettet på dette punkt.

Oppvekst har fått et særskilt fokus.

En fungerende kommune og lokalsamfunn trenger et sterkt kommunesentrum og andre sentraer. Disse arenaen skal føles levende (trivsel, aktivitet, kultur m.m.). Befolkningen må få oppfylt et bredt sett av både private og offentlige tjenestetilbud.

Slik vil vi ha det

Rakkestad har levende sentrum med mangfold, attraktivitet og tilbud for alle

Slik gjør vi det

- Sosiale og kulturelle møteplasser opprettes og utvikles.
- Rakkestad kommune er en bidragsaktør i sentrum.
- Velhaven opprettholdes og utvikles som et samlingspunkt for friluft, lek og aktiviteter i sentrum.
- Videreutvikle gangstier og sykkelveier.
- Alle sentrumsnære boligområder har gang- og sykkelveg til sentrum.
- Storgata styrkes som et hoved- og miljøelement.
- Historisk identitet, kulturminner og bygningsvern ivaretas og balanseres mot utbyggingsambisjoner.

Rakkestad er en god og attraktiv kommune å bo og leve i

- Legge til rette for boligutvikling med varierte boliger og boformer.
- Attraktive nærmiljøer som utvikler tilhørighet og gode relasjoner.
- Stimulere til lokal næring med fokus på kortreist mat og drikke, kultur og underholdning.
- Stimulerer og legger til rette for digital infrastruktur til hele kommunen.
- Fokus på unges inntog i boligmarkedet.
- Nye innbyggere involveres.
- Full barnehagedekning hele året.
- Jobbe for et utvidet kollektivtilbud.

Rakkestad er en næringsvennlig og attraktiv kommune for eksisterende og nye virksomheter

- Stimulere til gründervirksomhet og nyetableringer.
- Gir virksomheter som ønsker det muligheten til å vokse.
- Stimulere næringslivet til å ta inn lærlinger.
- Medvirke til grønt skifte og smarte løsninger i næringslivet.
- Utvikle samarbeidsarenaen mellom Rakkestad kommune og det lokale næringslivet.
- Tar aktivt del i regionens næringsutvikling.
- Stimulerer og motiverer ungdom til utdanning og kompetanse.
- Digitale kommunale tjenester.

Ung i Rakkestad

Barn og unge er framtiden i en kommune. De skal føle seg inkludert, delta aktivt og ha mulighet til å utfolde seg.

Definisjonen på et godt liv varierer, men handler gjerne om god fysisk og psykisk helse, deltakelse i samfunnet og det å føle tilhørighet. I tillegg er utdanning, jobb og et sted å bo viktig.

Rakkestad kommune satser i skjæringspunktet mellom gjeldende og ny kommuneplan sterkt på Rakkestad sentrum og boligbygging, trivsel, kultur og teknisk infrastruktur i dette området. Ny kulturskole beliggende i nærheten av kinoen, scener og biblioteket, tas i bruk på høsten 2021. Rådhus- og kulturkvartalet har blitt utviklet til en trivsels- og kulturarena som framover skal kople sammen en rekke trivsels-, kultur- og sosiale tilbud. Det er en viktig målsetting og retning i denne kommuneplanperioden.

Barn og unge vil oppleve et bredere sett av fritids-, trivsels- og kulturtilbud – i tillegg til de mer basale tjenester som barnehage, skole, idrett o.a.

Rakkestad sentrum har stor boligbygging.

Et voksende sentrumsområde medfører større aktivitet og grunnlag for trivsel og vitalitet ikke minst for barn og unge.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
<p>Rakkestad har et mangfoldig og godt oppveksttilbud</p> <p>The infographic consists of five colored boxes with icons and text: 1. UTRYDDE FATTIGDOM (red, family icon), 4. GOD UTDANNING (red, book icon), 5. LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE (red, gender equality icon), 7. REN ENERGI TIL ALLE (yellow, sun icon), 11. BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN (yellow, city icon).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Variert barnehagetilbud. • Skole og barnehage har gode ressurser og er oppdatert på læremidler og utstyr. • Fokus på forebyggenhet og tidlig innsats. • Det etableres utdanningsløp med utgangspunkt i de ressurser som er i lokalsamfunnet og i regionen. • God lærer-/ assistenttetthet. • Stimulere til ungt entreprenørskap, i samarbeid med lokalt næringsliv. • Alle opplever stimulering og mestring tilpasset eget ferdighetsnivå.

Barn og unge opplever trygghet og mestring i hverdagen

- Opprettholde og utvikle lokalsamfunn, møteplasser og sosiale arenaer med trygge voksne.
- Barn og unge skal ha en reell mulighet til å påvirke egen hverdag.
- God informasjon om tilgjengelige tjenestetilbud.
- Bidra til at foresatte gir barn og unge veiledning og støtte.
- Skape et samfunn uten mobbing, trakassering, vold, overgrep mm.

I Rakkestad kommune er det tilbud til alle

- Videreutvikle kulturkvartalet.
- Dynamisk og bredt kulturelt tilbud.
- Styrke samarbeidet med og på tvers av frivillige organisasjoner.
- Opprettholde og utvikle aktiviteter innenfor de anleggene som ligger i Rakkestad.
  - eksempelvis flyplass, motorsenter, kommuneskog, idrettsanlegg og sentrum.
- Etablere ett kontaktpunkt for egenorganisert aktivitet.

Rakkestad i 2034

Rakkestad kommune er en klima- og miljøvennlig kommune, med en robust økonomi og bærekraftig demografi.

Ambisjonene innen satsningsområdene er å etablere et ryddig og velholdt sentrum. Med etterspurte funksjoner. Trygg og god oppvekst er prioritert. Nasjonalt og internasjonalt er det fokus på at vi skal reversere klimautslipp, samtidig som at ressursforvaltningen er mer bærekraftig.

Kommuneplanen tar disse premissene på alvor. Den setter fokus på klima og ressurser.

Rakkestad kommune som en stor landbrukskommune har betydelige andeler av sine klimautslipp fra denne sektoren. Innenfor landbruksektoren er økt produksjon en målsetning.

Rakkestad kommune ønsker å redusere klimagassene i samsvar med nasjonale målsetninger.

I 2034 har kommunen ca. 9 000 innbyggere. Den leverer tjenester innenfor alle fagfelt i henhold til lov- og annet rammeverk. Det er moderne og attraktive skoler, med høy gjennomføringsgrad i videregående skole. Det er full barnehagedekning i moderne og dynamiske barnehager. Infrastrukturen tar godt vare på befolkningens behov, og sentrumsområdet er levende og tydelig. Nytt sykehjem har blitt realisert tidlig i perioden.

Rakkestad kommune og lokalsamfunnet er levende og vitalt. Det er attraktivt som valg av bosted for de som ikke ønsker å bo i by. For studenter oppleves det som et naturlig valg å flytte tilbake til Rakkestad kommune etter endt studietid. Det fokuseres på trivsel, folkehelse, bomiljøer, naturområder og næring og industri. Alle barn har trygge og gode oppvekstvilkår, med god opplæring og gode valgmuligheter. Eldre og omsorgstrengende har varierte og gode velferdstilbud.

Klima- og arealstrategi

Areal- og klimastrategiene skal sikre at arealer blir forvaltet i samsvar med målene i samfunnsdelen og nasjonale- og regionale føringer.

Transport er også et viktig element – for å generere en utvikling som er fornuftig og bærekraftig.

Det etablerer overordnede rammer og føringer for kommunens fysiske utvikling i et langsiktig perspektiv – hvor strategiene også er grunnleggende for revisjon av kommuneplanens arealdel og kommunal saksbehandling helt ned på enkeltsaksnivå.

For å oppfylle Rakkestad kommunes og Rakkestadsamfunnets målsettinger om attraktivitet og vitalitet er tydelige arealstrategier og transporthensyn nødvendig. Fokus er rettet mot knutepunktutvikling, fortetting og utvikling av boligarealer i en totalitet. Det i samspill med å ivareta kulturmiljøer. Arealene representerer en begrenset ressurs. De må forvaltes etter behov og i et bærekraftig, samfunnsmessig perspektiv.

Rakkestad kommunes og Rakkestadsamfunnets klimaprofil er på en måte enkel, men samtidig forholdsvis kompleks. Klimautslipp skjer i all hovedsak fra matproduksjon og jordbruk og veitrafikk.

Matproduksjon kan ikke skje uten klimagassutslipp, da jordbruket er basert på naturens egne biologiske prosesser. Det er imidlertid potensiale for utslippsreduksjoner, deriblant gjennom teknologiutvikling og presisjonslandbruk, og økt karbonlagring gjennom ulike tiltak.

Utslipp fra veitrafikk er vanskeligere.

Kollektive transporttilbud er svært begrensede på ukedagene og fullstendig fraværende i helgene.

Dette – sammen med større mobilitet i befolkningen – resulterer i at rakstingene velger bil som hovedtransportmiddel.

Elektriske biler og kjøretøy og alternative transportmidler kan reparere på de klima- og miljøutfordringer dette skaper, men det er ikke å komme bort fra at begrensede og til tider fullstendig fraværende kollektive transportmuligheter representerer den største hemsko eller flaskehals.

Staten (tog) og fylkeskommunen (buss) må utvikle brukervennlige og funksjonelle kollektivtilbud utenom byområdene.

Med tanke på mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel blir det viktig å forvalte kommunens arealer riktig i langsiktig perspektiv.

Satsingsområder for areal- og klimastrategi og transportutvikling:

Ung i Rakkestad

1. Har trygge og tilgjengelige arealer til møteplasser for alle.
2. Sikrer grøntområder, friluftsområder og infrastruktur.
3. Avsetter arealer for å sikre skoler og barnehager.

Attraktive Rakkestad

1. Fortetter rundt knutepunkt og prioriterer utvikling i Rakkestad sentrum.
2. Avsetter egnede næringsarealer.
3. Har et balansert og bærekraftig bosettingsmønster og varierte boområder.
4. Har transportsystemer som er lett tilgjengelig, trygge, forutsigbare og miljøvennlige.
5. Verner kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs.

Bærekraftige Rakkestad

1. Har en klima- og miljøvennlig utvikling gjennom arealeffektivisering.
2. Viser langsiktig utbyggingsgrense i arealplankartet.
3. Utarbeider arealplaner med klimatilpasning.
4. Meget høy terskel for utbygging på dyrkbar mark for å bevare landbruksarealer.
5. Bevarer naturmangfoldet på land og i sjø og vassdrag.
6. Fokuserer på fornybar energi og energieffektivisering.
7. Bevare sentrumsnære skogsområder.

Sitater fra innbyggermedvirkningen «Vårt Rakkestad»

«Ikke bruke dyrka mark»

«Gågate hver lørdag»

«Kortreist»

«Det skal være lett å være miljøvennlig i Rakkestad Kommune»

«Mer vedlikehold»

«Få ungdommen tilbake til bygda»

«Boliger med flere soverom»

«Bedre kollektivtilbud»

«Stimulere bedrifter til å ta inn flere lærlinger»